

# Bijlage:

## Directe reactie op de consultatiebrief

*Geel gearceerd treft u de inhoudelijke reactie*

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat van [datum] ,  
nr. IENW/BSK, houdende wijziging van bijlage V bij de  
Omgevingsregeling in verband met het uitfaseren van emissiefactoren voor een  
aantal melkveevloeren

HOOFDDIRECTIE  
BESTUURLIJKE EN  
JURIDISCHE ZAKEN

(KetenID WGK 27902)

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,

Gelet op artikelen 4.3, vierde lid, 16.6 en 16.55, tweede lid, van de  
Omgevingswet;

BESLUIT:

### **Artikel I**

#### **De Omgevingsregeling wordt als volgt gewijzigd:**

Bijlage V van de Omgevingsregeling wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:  
[zie bijlage voor Bijlage V van de Omgevingsregeling met wijzigingen in renvooi]

### **Artikel II**

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 april 2026.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT - OPENBAAR  
VERVOER EN MILIEU,*

*A.A. Aartsen*

## Toelichting

### Algemeen deel

#### Inleiding

Met deze regeling wordt bijlage V van de Omgevingsregeling op zeventien punten gewijzigd. In bijlage V van de Omgevingsregeling staan per emissiearm stalsysteem voor landbouwhuisdieren emissiefactoren voor ammoniak, geur en fijnstof. Aan de hand van de emissiefactoren wordt vastgesteld of wordt voldaan aan de in het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) opgenomen emissiegrenswaarden voor stallen. Enkele artikelen in paragraaf 4.82 van het Bal zijn gestoeld op een stelsel van stalbeoordeling dat bestaat uit twee delen: emissiefactoren en emissiegrenswaarden. De emissiegrenswaarden per diercategorie, voor melkvee opgenomen in artikel 4.818 van het Bal, gelden direct voor nieuwe en verbouwde stallen en bepalen indirect uit welke emissiearme stalsystemen gekozen kan worden. De emissiefactoren van de emissiearme stalsystemen dienen namelijk onder de betreffende emissiegrenswaarde te vallen.

#### Onderstaande tabel uit het Bal

Tabel 4.818 Emissiegrenswaarden ammoniak melkkoeien en kalfkoeien

| Diercategorie                                                                                       | Emissiegrenswaarde voor ammoniak in kilogram ammoniak per dierplaats per jaar |                                                                                 |                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
|                                                                                                     | A<br>Dierenverblijf<br>opgericht voor<br>1 juli 2015                          | B<br>Dierenverblijf opgericht op of<br>na 1 juli 2015 en voor 1 januari<br>2018 | C<br>Dierenverblijf<br>opgericht op of na<br>1 januari 2018 |
| Melkkoeien van twee jaar en ouder en<br>kalfkoeien van twee jaar en ouder die niet<br>worden beweid | 12,2                                                                          | 11,0                                                                            | 8,6                                                         |
| Melkkoeien van twee jaar en ouder en<br>kalfkoeien van twee jaar en ouder die worden<br>beweid      | 13,0                                                                          | 11,0                                                                            | 8,6                                                         |

Een subcategorie van huisvestingssystemen betreft de emissiearme stalfloer voor de melkrundveehouderij. Onderzoek naar de werking van brongerichte emissiearme stalsystemen<sup>1</sup> toont aan dat de prestaties van bepaalde emissiearme stalfloeren achterblijven. Over emissiearme stalfloeren met een aantal werkingsprincipes wordt geconcludeerd dat wat betreft emissiereductie gemiddeld in de praktijk geen verschil bestaat met traditionele roostervloeren zonder emissiereducerende werking.

- *Er is gebruik gemaakt van een zeer discutabele methode, namelijk de verhouding tussen N en P in afgevoerde mest:*
  - *Er is in het onderzoek geen analyse gedaan naar de vraag of de afgevoerde mest daadwerkelijk afkomstig is uit het betreffende emissie-arme systeem, terwijl melkveebedrijven slechts een beperkte hoeveelheid mest afvoert. Afhankelijk van de reden van afvoer (fosfaat of stikstof) wordt door de betreffende veehouder mest afgevoerd uit de kelder waarin de verhouding N-P voor zijn situatie het meest kosteneffectief is. Het CBS-WUR*

<sup>1</sup> [Stikstofverlies uit opgeslagen mest | CBS; Schatting van stikstofverliezen uit stallen op basis van de stikstof-fosfaat verhouding in afgevoerde mest: Evaluatie van de NP-methode en effect van staltype | WUR; Stikstofverlies uit stallen op basis van stikstof-fosfaat verhouding in afgevoerde mest: Vervolgonderzoek 2017-2022 - Wageningen University & Research](#)

"onderzoek" houdt hier geen rekening mee. Er wordt geheel ten onrechte van uitgegaan dat de wet van de getallen dit effect nivelleert, maar de onderzoekers onderbouwen dit niet.

- In het WLR-rapport 1426 staat op blz. 38 de volgende passage over 'rest-N': "Theoretisch zou de Rest-N gelijk moeten zijn aan nul. De omvang van de Rest-N hangt zowel af van de nauwkeurigheid van de N-emissiefactoren als de nauwkeurigheid van NP-methode. Op voorhand betekent een positieve Rest-N dus niet dat er sprake is van te lage N-emissiefactoren. Even goed kan een positieve N rest het gevolg zijn van de NP-methode door systematische afwijkingen in de N en P excreties en/of gemeten NP-verhoudingen in afgevoerde mest."
- In navolging op de rapportages van CBS en WLR is, zoals u bekend, deze rest-N toegekend aan ammoniak. De bovengenoemde passage is reden om die gevolgtrekking ernstig in twijfel te trekken en zelfs te bestrijden, zonder dat de nauwkeurigheid van de methodiek voor het vaststellen van de N-emissiefactoren ( $\text{NH}_3$ ,  $\text{N}_2\text{O}$ ,  $\text{NO}_x$  en  $\text{N}_2$ ) en de nauwkeurigheid van de NP-methode grondig zijn geëvalueerd. Dit, bij voorkeur door internationale, onafhankelijke wetenschappelijke 'peers'.
- Er is géén controle uitgevoerd of het betreffende emissie-arme systeem daadwerkelijk is gerealiseerd conform de uitvoeringseisen
- Er is géén controle uitgevoerd of het betreffende emissie-arme systeem in gebruik is conform de uitvoerings- en gebruikseisen, bijvoorbeeld de schuiffrequentie, of opruwen t.b.v. beloopbaarheid
- Er is géén check uitgevoerd of andere management-effecten op de emissie van de systemen speelt, zoals het toepassen van "green bedding" (ligboxmateriaal uit gescheiden mest) zoals dat in veel nieuwe stallen wordt toegepast, maar van waaruit 2 tot 5 kg ammoniak per plaats per jaar emitteert.
- Er is géén rekening gehouden met het gegeven dat nieuwe stallen ten opzichte van oude stallen een aanmerkelijk groter (>25%) emitterend oppervlak kennen en dat de emissiefactoren ter vergelijking met de oude stallen allen teruggerekend zijn naar 4,5  $\text{m}^2$  per plaats.

Kortom: de conclusie dat prestaties van de vloeren achterblijven is te kort door de bocht en is slechts gebaseerd op afleidingen en aannames. Niet op basis van valide metingen en deugdelijke wetenschap.

Over een aantal emissiearme stalvloeren wordt geconcludeerd dat deze gemiddeld zelfs significant slechter presteren dan traditionele roostervloeren. De bij stalvloeren met deze werkingsprincipes behorende emissiefactoren die in bijlage V van de Omgevingsregeling zijn opgenomen, bieden daarmee een te gunstige weergave van de emissiereducerende prestaties. Dit geldt ook voor de emissiefactoren die horen bij stalvloeren met hetzelfde werkingsprincipe die niet in het onderzoek zijn opgenomen.

In het hoofdlijnenakkoord en het regeerprogramma heeft het kabinet destijds aangekondigd het stelsel van stalbeoordeling te vernieuwen. De huidige demissionaire status van het kabinet doet hier niets aan af. Het grote verschil tussen de emissiefactor en de praktijkprestatie van deze emissiearme stalssystemen maakt het echter ook *binnen* het huidige stelsel van emissiefactoren

en emissiegrenswaarden noodzakelijk om de nieuwe wetenschappelijke kennis te reflecteren in de emissiefactoren. Zo wordt voorkomen dat nieuwe stallen worden gebouwd op basis van verkeerde veronderstellingen, die in de praktijk onvoldoende ammoniakemissie reduceren.

*Dit is een zeer discutabele analyse. Gezien de problematiek ten aanzien van de Natuurbeschermingswet wordt er momenteel geen enkele vergunning afgegeven. Ook niet voor een emissie-arme vloer. Er wordt geschermd met "wetenschappelijke kennis". Daar is geen sprake van.*

Aan het gebruik van deze emissiefactoren wordt daarom een einddatum toegevoegd. Het gevolg hiervan is dat de stalvloeren niet meer toegepast kunnen worden in nieuwe situaties: voor nieuwe stallen of stallen die ingrijpend worden gerenoveerd. Voor reeds bestaande emissiearme stalvloeren blijft de oude emissiefactor geldig, omdat die voor de einddatum is gebouwd.

*Hier gaat juridisch een zeer gevaarlijke situatie ontstaan. Het Bal geeft immers onderstaande aan. Dit conflicteert en leidt tot versnelde actualisatie van de omgevingsvergunning en daarmee verplichte aanpassing. Onze stelling is daarom dat alle bedrijven met een emissie-arme vloer waarvan de emissiefactor wordt gewijzigd vogelvrij worden verklaard. Dit betekent nieuwe onzekerheid en grote risico's.*

Tabel 4.818 Emissiegrenswaarden ammoniak melkkoeien en kalfkoeien

| Diercategorie                                                                                       | Emissiegrenswaarde voor ammoniak in kilogram ammoniak per dierplaats per jaar |                                                                                 |                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
|                                                                                                     | A<br>Dierenverblijf<br>opgericht voor<br>1 juli 2015                          | B<br>Dierenverblijf opgericht op of<br>na 1 juli 2015 en voor 1 januari<br>2018 | C<br>Dierenverblijf<br>opgericht op of na<br>1 januari 2018 |
| Melkkoeien van twee jaar en ouder en<br>kalfkoeien van twee jaar en ouder die niet<br>worden beweid | 12,2                                                                          | 11,0                                                                            | 8,6                                                         |
| Melkkoeien van twee jaar en ouder en<br>kalfkoeien van twee jaar en ouder die worden<br>beweid      | 13,0                                                                          | 11,0                                                                            | 8,6                                                         |

#### Hoofdpijnen van de regeling

De regulering van milieubelastende activiteiten onder de Omgevingswet vindt voor emissiearme stalsystemen plaats via een stelsel van emissiefactoren en emissiegrenswaarden. De emissiefactoren, opgenomen in bijlage V van de Omgevingsregeling, geven het gemiddelde van de in proefstallen gemeten emissie per dierplaats per jaar bij het gebruik van een bepaald emissiearm stalsysteem weer.

*Deze tekst is niet correct. De tekst moet zijn:*

**De emissiefactoren, opgenomen in bijlage V van de Omgevingsregeling, geven de in proefstallen gemeten emissie per dierplaats per jaar bij het gebruik van een bepaald emissiearm stalsysteem weer na:**

- 1. Correctie van de gemeten stalemissie naar een standaard emitterend oppervlak van 4,5 m<sup>2</sup> per dierplaats**

**2. Correctie naar een standaard melkureumgetal en buitentemperatuur**

**3. Middeling van de vier proefstal waarden**

**4. En decimale afronding naar een héél getal, waarbij bij uitzondering daarop een waarde van 8,6 kg is afgerond naar 8 kg.**

*Deze nuancering is zeer belangrijk omdat dit de nauwkeurigheid van de emissiewaarde laat zien en daarmee de discussie rond de werking in het juiste perspectief zet.*

Emissiearme stalvloeren voor melkvee vormen een deelcategorie van de categorie (brongerichte) emissiearme stalsystemen. Binnen die categorie zijn categorieën te onderscheiden met een zelfde werkingsprincipe, die ook terugkomen in de onderzoeken.

Wetenschappelijk onderzoek van Wageningen University & Research (WUR, 2023<sup>2</sup> en WUR, 2024<sup>3</sup>) bevestigt de eerdere conclusie van CBS (2019<sup>4</sup>) dat er gemiddeld geen resultaat in emissiereducerende werking is van onderzochte categorieën emissiearme stalvloeren ten opzichte van traditionele roostervloeren in melkveestallen zonder emissiereducerende werking.

Dit betekent dat de emissiefactor voor stalvloeren met eenzelfde werkingsprincipe een verkeerde indicatie geeft van de reëel te verwachten gemiddelde emissiereductie. Aan het gebruik van de emissiefactoren van stalvloeren met deze werkingsprincipes wordt daarom een einddatum toegevoegd, die overeenkomt met de datum van inwerkingtreding van deze regeling. Na deze einddatum kan de emissiefactor niet langer worden toegepast bij het bouwen of renoveren van een stal. Voor bestaande stallen geldt de oude emissiefactor als voor de einddatum een vergunning voor die stal is verleend of als die stal rechtmatig is gebouwd voor die datum.

*Dit is juridisch zeer zwak.*

Er is gekozen voor het uitfasen van de emissiefactoren, omdat de stalvloeren met deze werkingsprincipes gemiddeld niet beter presteren dan een stal met een traditionele roostervloer, die gemiddeld 13 kg per dierplaats per jaar uitstoot. Er wordt in de praktijk bij het gebruik van deze stalvloeren gemiddeld dus niet voldaan aan de emissiegrenswaarde voor melkrundvee van 8,6 kg per dierplaats per jaar. De milieuregelgeving ziet toe op nationale afname van ammoniakemissie, door middel van de inzet van beste beschikbare technieken. Het niet presteren van deze stalsystemen draagt in de praktijk dus niet bij aan dit doel.

Deze wijziging is in de eerste plaats van toepassing op de systemen HA1.5, HA1.7, HA1.9, HA1.12, HA1.13, HA1.17, HA1.18, HA1.27. Voor deze systemen hebben de onderzoeken aangetoond dat er een significante negatieve afwijking is ten opzichte van de geldende emissiefactor. De significante negatieve afwijking geldt ook voor de HA1.1, de grupstal. Dit stalsysteem mag echter vanwege dierenwelzijn al niet meer in nieuwe gevallen worden toegepast.

Daarnaast is de wijziging ook doorgevoerd voor de systemen HA1.6, HA1.20, HA1.21. Voor deze systemen afzonderlijk is een negatieve afwijking geconstateerd ten opzichte van de geldende emissiefactor, maar deze was voor de afzonderlijke systemen niet significant. Dit houdt ook verband met het aantal

---

<sup>2</sup> [Schatting van stikstofverliezen uit stallen op basis van de stikstof-fosfaat verhouding in afgevoerde mest: Evaluatie van de NP-methode en effect van staltype | WUR](#) <sup>3</sup> [Stikstofverlies uit stallen op basis van stikstof-fosfaat verhouding in afgevoerde mest: Vervolgonderzoek 2017-2022 - Wageningen University & Research](#) <sup>4</sup> [Stikstofverlies uit opgeslagen mest | CBS](#)

keer dat deze vloeren zijn toegepast in de praktijk en zijn meegenomen in de onderzoeken. Echter, voor deze systemen geldt dat er gebruik wordt gemaakt van een vergelijkbaar werkingsprincipe als bovenstaande vloeren, waarvoor ook significant meer emissie wordt geconstateerd (WUR, 2023, p. 75).

*Hier wordt dus een afleiding van N-P verhouding gebruikt om af te leiden dat mogelijk de emissiereductie van deze systemen niet zal worden gerealiseerd. Géén metingen, géén gegevens, slechts een afleiding. Zeer discutabel.*

Tot slot is bijlage V ook aangepast met betrekking tot de systemen HA1.2, HA1.22, HA1.23, HA1.25, HA1.29. Deze systemen kwamen niet afzonderlijk voor in de bovengenoemde onderzoeken, maar ook voor deze systemen geldt dat er gebruik wordt gemaakt van een vergelijkbaar werkingsprincipe als bovenstaande vloeren.

*Indien er sprake zou zijn geweest van een vergelijkbaar werkingsprincipe, dan hadden hier geen afzonderlijke proefstallen voor kunnen worden beschikt. Dus ook deze analyse is zeer discutabel en zacht.*

De conclusie over de deelcategorie van stalvloeren met hetzelfde werkingsprincipe is hierbij van toepassing, ook al zijn niet alle, in werkingsprincipe vergelijkbare stalvloeren in de onderzoeken meegenomen. Voor de overige stalsystemen voor melkrundvee is ofwel de voorlopige emissiefactor verlopen en kan het systeem niet meer worden toegepast in nieuwe gevallen, ofwel is een ander werkingsprincipe van toepassing.

#### *Verhouding tot hoger recht en nationale regelgeving*

Het bestaande stelsel van het reguleren van milieubelastende activiteiten is onderdeel van de Omgevingswet. Deze regeling is een wijziging binnen het stelsel. Het stelsel zelf wordt met deze regeling niet gewijzigd. Tot 25 november 2022 werden ook vergunningen vanuit de Wet natuurbescherming rechtstreeks gebaseerd op de emissiefactoren, maar dat is niet meer het geval. Bij toestemmingverlening voor Natura 2000-activiteiten moet worden uitgegaan van de meest recente wetenschappelijke inzichten over de bedrijfsspecifieke depositie. In Aerius wordt voor deze vloeren daarom al met een hogere emissie, die van een traditionele stal, gerekend, die dus afwijkt van de emissiefactoren van bijlage V.

*Opmerking hierbij: de aanleiding is twijfel over de juistheid van het gebruik van de emissiefactoren voor toepassing in de NB vergunning. En dit is logisch. Immers, zoals eerder aangegeven zijn de emissiefactoren uit de bijlage V een afronding van gestandaardiseerde waarden en daarmee onvoldoende nauwkeurig voor gebruik bij de (schijn)nauwkeurigheid die vereist is bij de NB-vergunning verlening. Dit mag echter niet het argument zijn dat dat bewijst dat emissie-arme systemen niet functioneren. Dit is omdraaien van de argumentatie.*

#### *Gevolgen (m.u.v. financiële gevolgen)*

De stalsystemen waarvan de emissiefactoren van een einddatum worden voorzien, kunnen niet meer worden toegepast bij het bouwen of renoveren van een stal, in verband met het aanvragen van een nieuwe omgevingsvergunning. Vanwege de eerdere ontkoppeling van emissiefactoren en het verlenen van omgevingsvergunningen voor Natura 2000-activiteiten (zie hierboven bij 4.) heeft deze wijziging daarop geen gevolgen.

*Deze stelling is niet houdbaar.*

Ook in gevallen waarvoor geen vergunning vereist is voor het bouwen of renoveren van een stal ( het melden van de activiteit) kunnen de betreffende stalsystemen niet meer worden ingezet om onder de emissiegrenswaarde te blijven.

Voor melkrundvee blijven er voldoende emissiearme stalsystemen als alternatief over, die onder de emissiegrenswaarde vallen en kunnen worden toegepast in nieuwe situaties.

*Zeggen en schrijven blijven er slechts twee systemen beschikbaar welke beide conform het meetprotocol zijn doorgemeten als de betreffende emissie-arme vloeren. Systemen die niet te controleren zijn op basis van de eerder genoemde N-P verhouding. Voor stallen zonder mestkelder is er slechts één alternatief beschikbaar: het koetoilet. De stelling dat er voldoende alternatieven zijn is daarmee niet houdbaar. De aanpassing zet voorts de door de overheid gewenste ontwikkeling richting mono mestvergisting onder druk. Immers, er zijn géén alternatieven voor het vers in de vergister brengen van mest uit de stal.*

Deze wijziging heeft geen effect voor veehouders met stallen met reeds geïnstalleerde emissiearme stalvloeren. Wel moet bij ingrijpende renovatie van deze stallen (staat gelijk aan oprichten) rekening worden gehouden met het feit dat de betreffende stalvloeren na 1 april 2026 niet meer mogen worden toegepast.

*Dan is er dus wél een effect voor veehouders met reeds geïnstalleerde stalvloeren. Elke bedrijfsontwikkeling waarvoor een nieuwe omgevingsvergunning noodzakelijk is (bijvoorbeeld het verbouwen naar automatisch melken), zal tot gevolg hebben dat de stal moet worden aangepast met één van de twee nog beschikbare systemen.*

#### *Uitvoering*

Deze wijziging binnen het stelsel heeft geen gevolgen voor de uitvoering. Er is geen sprake van stijging van de bestuurlijke lasten voor gemeenten die bevoegd gezag zijn.

#### *Toezicht en handhaving*

Deze wijziging binnen het stelsel heeft geen gevolgen voor toezicht en handhaving door omgevingsdiensten.

#### *Financiële gevolgen*

Het is voor veehouders niet langer mogelijk om een nieuwe stal te bouwen of hun huidige stal te verbouwen waarin één van de emissiearme stalvloeren uit de onderzochte categorieën wordt toegepast, om te voldoen aan de emissiegrenswaarde. Veruit zijn de meeste melkveestallen uitgevoerd zonder emissiearme staltechniek.

De rechten van bestaande vergunninghouders met betrekking tot de omgevingsvergunning milieubelastende activiteit blijven onaangetast, wat rechtszekerheid biedt en voorkomt dat investeringen uit het verleden hun waarde verliezen.

*Dit is een uiterst discutabele stelling. Immers het Bal geeft emissiegrenswaarden van 11 resp. 8,6 kg. De omgevingswet vereist actualisatie van een vergunning bij nieuwe inzichten. Gewijzigde emissiefactoren*

*geven ten minste de aanleiding voor actieve actualisatie van de vergunning door het bevoegd gezag.*

Dit betekent wel dat er bij het bouwen of renoveren van een stal voor het houden van melkvee minder keuze is uit emissiearme stalsystemen voor melkrundvee. Er blijven voldoende emissiearme stalsystemen op bijlage V staan waarmee melkrundveehouders kunnen voldoen aan de emissiegrenswaarde.

*Twee toepasbare systemen wordt gezien als voldoende?*

Desalniettemin zijn de best presterende stalsystemen van bijlage V voor melkrundvee kostbaarder dan de stalsystemen die worden uitgefaseerd.

Voor leveranciers van emissiearme stalvloeren waarop deze wijziging betrekking heeft, betekent dit dat de systemen niet of minder verkocht zullen worden. Leveranciers kunnen een aanvraag doen voor stalbeoordeling voor een nieuw, doorontwikkeld emissiereducerend systeem, waarvan het werkingsprincipe afwijkt. De stalbeoordelingsprocedure, die is aangepast, wordt dan zoals gebruikelijk doorlopen.

*Dit is natuurlijk een farce: doorontwikkeling op basis van een ander werkingsprincipe...*

Leveranciers van andere emissiearme stalsystemen krijgen waarschijnlijk meer kopers en tevens kan dit innovatie aanjagen in het ontwikkelen van nieuwe emissiereducerende stalsystemen en technieken in de melkrundveesector.

*De historie van dit dossier zal eerder zorgen voor een volledige stagnatie van innovatie.*

*Advies en consultatie*

*Deze wijziging heeft de interne juridische toets en de stelselcheck van VRO succesvol gepasseerd. De ATR wordt om advies gevraagd tijdens de looptijd van de internetconsultatie. Het advies en de verwerking daarvan worden hier toegelicht.*

*In deze paragraaf worden ook de reacties op de internetconsultatie toegelicht. Verder zullen uitkomsten van overleggen met betrokken leveranciers, decentrale overheden en andere partijen hier worden toegelicht.*

*Overgangsrecht*

Deze wijziging heeft alleen gevolgen voor melkveestallen die na 1 april 2026 worden gebouwd, ingrijpend worden gerenoveerd of voor het eerst in gebruik worden genomen. Voor dergelijke activiteiten moet namelijk een vergunningaanvraag worden ingediend, ofwel een melding worden ingediend.

*Wat is ingrijpend worden gerenoveerd? Deze definitie is van wezenlijk belang. Immers, een nieuwe melkstal of melkrobots installeren kan al ingrijpend renoveren zijn. Maar ook vernieuwen van de ligboxen, of het aanpassen voor mestvergisting. Dit is onduidelijk.*

De emissiegrenswaarde is dus ook van toepassing indien de activiteiten op zodanige wijze wijzigen dat er kan worden gesproken van een ingrijpende renovatie, waarmee op basis van artikelen 3.201 en 3.202 van het Besluit activiteiten leefomgeving een nieuwe omgevingsvergunning moet worden aangevraagd, danwel een melding moet worden ingediend, bij melkveebedrijven met een dierenaantal van onder de 200.



*Hier zit de crux: activiteiten wijzigen. Een uitbreiding met een minicamping, een boerderijwinkel, een grote dieseltank etc. Het kan allemaal zorgen voor grote en ongewenste investeringen in nieuwe emissie-arme systemen. Terwijl eerder al fors is geïnvesteerd in erkende emissie-reducerende systemen.*

Voor bestaande situaties heeft deze regeling geen gevolgen. Voor bestaande stallen geldt de oude emissiefactor als voor de einddatum een vergunning voor die stal is verleend of als die stal rechtmatig is gebouwd voor die datum.-De rechten van bestaande vergunninghouders blijven dus onaangetast. Een dergelijke stalvloer is alleen nog mogelijk als maatwerk wordt toegepast (bijvoorbeeld bij een doelvoorschriftvergunning in combinatie met continu meten).

#### *Inwerkingtreding*

Het beoogde moment van inwerkingtreding is 1 april 2026. Dit is in lijn met de vaste verandermomenten. Publicatie staat gepland voor januari 2026. Daarmee wordt voldaan aan de minimuminvoeringstermijn van drie maanden op grond van aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

#### ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

##### **Artikel I**

Zie het algemene deel voor verdere toelichting.

##### **Artikel II**

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 april 2026. Dit is een van de vaste verandermomenten voor ministeriële regelingen als bedoeld in aanwijzing 4.17, tweede lid, van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

*DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT - OPENBAAR  
VERVOER EN MILIEU,*

*A.A. Aartsen*